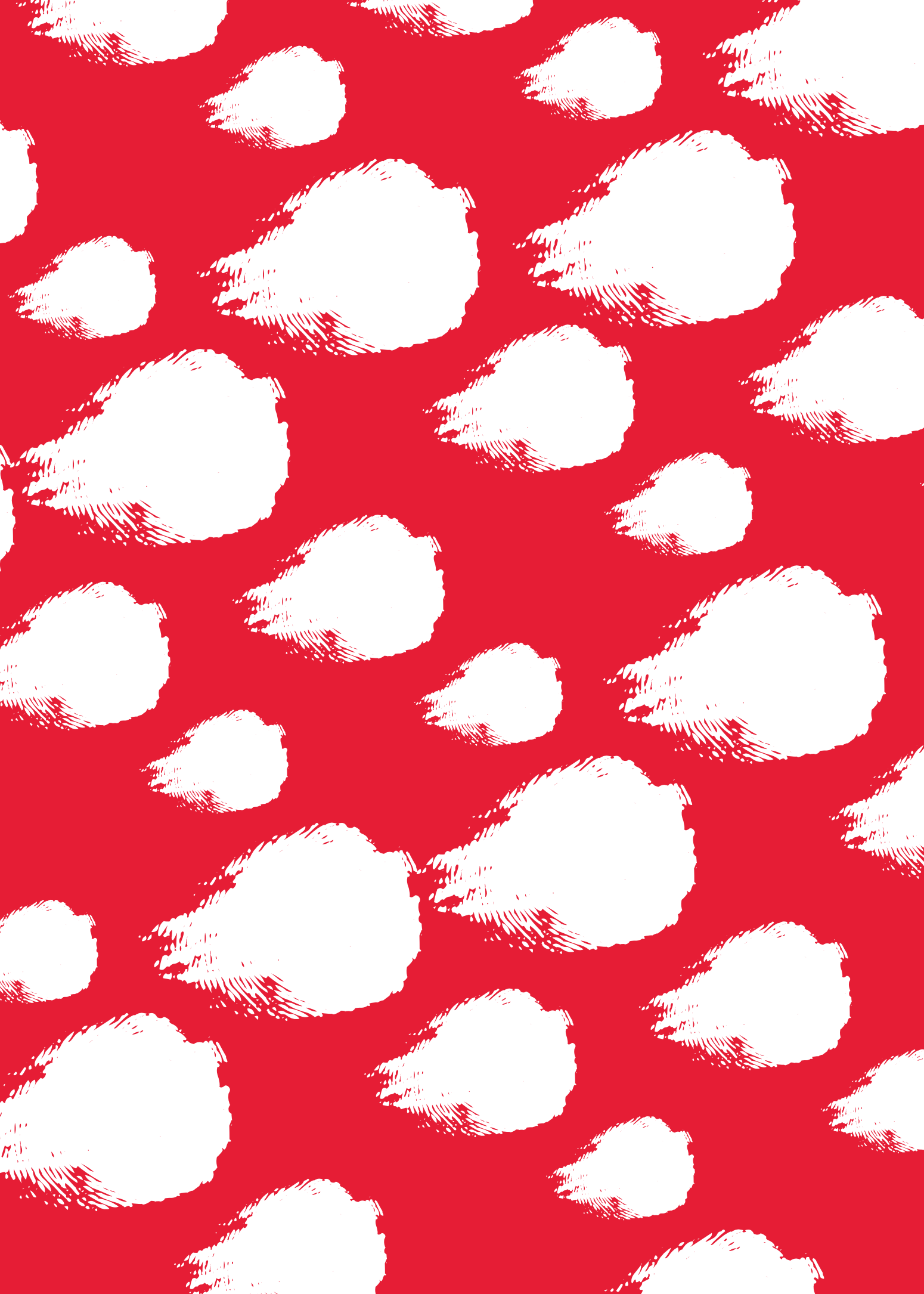

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O RADU

KULTURNI CENTAR VRŠAC

ostavi utisak

SADRŽAJ

Uvodni tekst

ZNANJE JE POTREBA/ZAVISNOST O ZNANJU

BIOSKOPI NISU IZGUBILI DUŠU, VEĆ PUBLIKA

VILLAGE PLAY CULTURE

VIZUELNA IDENTIFIKACIJA

SAVREMENA, SVEVREMENA GALERIJA

TRŽIŠTA KULTURE U POVOJU

PROJEKTOVANJE BUDUĆNOSTI

Spisak realizovanih programa u 2009. godini

NADA GROZDANIĆ O KULTURNOM CENTRU VRŠAC

Kulturni centar Vršac je tokom prošle godine puno uradio na kvalitetu prikazanih programa, da li je to bio zahtevan posao za Vas i Vaše saradnike?

Posao koji smo u protekloj godini uradili rezultat je postavljenog cilja, a cilj je bio da se Kulturni centar u ovoj godini transformiše u efikasnu i vidljivu instituciju, sa osnovnim zadatkom da se aktiviraju svi potencijali koje Kulturni centar ima, a svakako i da se grad Vršac ponovo prepozna na kulturnoj sceni Srbije. To će biti zadatak i u 2010. godini, posebno ako se uzme u obzir činjenica da će to biti godina implementacije novog Zakona o kulturi, koji nas obavezuje da se svi u institucijama promenimo. U tom kontekstu, moje zadovoljstvo je sad uzdržano, a biće potpuno tek sledeće godine ako Kulturni centar počne da funkcioniše po novim standardima, proisteklim iz sistema kulture koji će biti postavljen. To sve predstavlja jedan veoma težak period koji stoji ispred nas, posebno ako se uzme u obzir činjenica da su integracije sa drugim kulturnim institucijama prioritet, još ako su one i međunarodnog karaktera ... Misli se na koprodukcije, odnosno projekte u kojima će se udruživati sredstva, ali i koncepcije određenih programa. Jedan od takvih programa planiran je za jun 2010. god koji će uključiti sve kulturne centre iz regiona Banata, srpskog i rumunskog. Pokušaćemo da uspostavimo i jednu savremenu manifestaciju, međunarodnog karaktera, Bijenale arhitekture mladih i za to će na biti neophodna podška velikih institucija kave su Arhitektonski fakulteti, Muzeji Sad vremena za uživanje nema, postoji samo zadovoljstvo da su zaposleni u Kulturnom centru spremni da se prilagode ovim novim tendencijama.

Da li je Budžet za kulturu osetio posledice ekonomske krize i kako se to odrazilo na vaš rad?

Budžet je u protekloj godini bio takav kakav je bio, restriktivan, možda i više nego je trebalo, ali nekako se to uvek prelomi na kulturi. Ono što je bilo sad je iza nas, no ono što naredni budžet mora činiti optimalnim, jeste obaveza Opštine da Kulturnom centru obezbedi stabilna i kontinuirana sredstva, da bi rezultati bili adekvatni, a ciljevi zacrtani za 2010. god bili opravdani i potvrđeni.

Dakle, budžet bi mogao biti i merilo pomoću kojeg se postižu zajednički ciljevi koje smo postavili mi u Kulturnom centru, Upravni odbor i Opština Vršac. U narednoj godini bi trebalo da se zauzimaju startne pozicije za značajnije institucije kulture u Srbiji. Da bi se Vršac ravnopravno takmičio na kulturnoj sceni, on mora odvojiti ozbiljan i stabilan budžet, za Kulturni centar, ali i ostale institucije kulture grada sa kojima mi kao centar sarađujemo. Ako bi smo mi bili krovna institucija koja distribuira kulturu, događaje, informacije, na nivou grada, tada bi to budžetom trebalo i predvideti. Tako kultura neće biti formalan pojam, naprotiv, ona će dati identitet ovoj sredini. Nije zgorega napomenuti jedan ozbiljan podatak, da određeni strani investitori, kada planiraju plasiranje svog novca u industriju, dakle i svoje budžete, traže i izveštaje o kulturnim kapacitetima sredine u koju dolaze. Da bi smo se kao institucija našli u njihovim budžetima, neophodno je da imamo u ponudi kvalitetne programe.

Prošlogodišnji budžet, nije više tema, sad je tema ono što proizilazi iz budžeta koji nas čeka za 2010. godinu.

Kulturni centar je ove godine mnogo prisutniji u javnosti, a postali ste i vizuelno vrlo prepoznatljivi?

Jeste, to je bila prva stvar na kojoj sam insistirala, da kuća dobije prepoznatljiv vizuelni identitet sa kojim će publika u svakom trenutku moći da poveže Kulturni centar. Boljoj saradnji sa medijima je svakako doprinelo i to što je od ove godine u Kulturnom centru uspostavljena služba za PR&DIZAJN. Rezultati su morali doći. No, to je samo jedan segment kada je prepoznatljivost institucije u pitanju, drugi vizuelni aspekt su dinamični programi koje smo realizovali, oni su takođe imali svoj vizuelni potencijal. Osim toga, mi smo uradili puno na redizajnu prostora Kulturnog centra, dvorišta, kancelarija, izlagačkog prostora... Naravno, još je to daleko od optimalnih uslova, ali ipak solidno funkcioniše. U planu je i aktiviranje dodatnih kapaciteta u kojima će Kulturni centar raditi nove programe.

Način na koji ovim izveštajem, u formi publikacije, podsećate javnost šta je Kulturni centar radio u protekloj godini je takođe novina?

Da, to je jedan od modela koji bi trebalo da bude princip svih budžetskih institucija, kako bi u budućnosti sve postalo transparentnije. Kulturni centar je u proteklm godinama tražio svoj identitet, pokušavao da bude servis jedne lokalne scene, kroz nekoliko realizovanih programa, mišljenja sam da smo u tome i uspeli. Pozicionirati se i nametnuti kao vodeći nije ni malo jednostavan put, svi se moraju boriti da sa svojim idejama budu zanimljivi drugim kulturama. Modeli zatvorene lokalne kulture su iza nas i Kulturni centar ovakvim izveštajima želi da uspostavi model poput onih u razvijenim kulturnim sredinama. Kada sad čitamo izveštaj za 2009. god, jasno je vidljivo i sažeto na jednom mestu, da je kroz prostore Kulturnog centra prošlo par hiljada posetilaca, da su izlagana umetnička dela istorije umetnosti kao što je Konjović, Trumić, Cuca Sokić, Milan Blanuša, da je izložba „Skeleti uživo“, imala preko 1000 posetilaca, da se sarađivalo sa velikim institucijama poput Muzeja savremene umetnosti iz Beograda, Muzeja savremene umetnosti iz Novog Sada, Prirodnjačkog muzeja iz Beograda, Ambasada Mađarske, Hrvatske, Rumunije... Dakle, cilj ovakvog izveštaja o radu, između ostalog, je i da se pokaže gde smo, ko smo i šta ćemo raditi naredne godine. Ovaj izveštaj smo postavili i kao našu obavezu prema osnivačima, Skuštini Opštine Vršac, koja je u izuzetno teškoj godini, prema mogućnostima, ispratila rad naše institucije i omogućila da Kulturni centar ostvari dobar deo svog plana za 2009. god. Mislim da ova forma izveštaja ima ta tri cilja; interno, da potvrdi zaposlenima u Kulturnom centru da smo puno uradili, publici koja nam je dolazila, da se ponovo vrati i prati nas u što većem broju i naravno osnivačima, da nam daju podršku za ono što će biti u narednom periodu.

Kakvi su planovi Vas i Vaših kolega za budućnost?

Programski planovi su u predhodnim odgovorima definisani, ali moglo bi se dodati da ćemo biti više orijentisani ka spolja, što znači - na programe saradnje sa institucijama van Vršca i naše zemlje. Ono što nas sve obavezuje je činjenica da pristajemo na utakmicu sa drugim institucijama, a to znači da svi igrači u timu moraju biti brzi, efikasni, izdržljivi, lojalni, nasmejani, kreativni... Ako svi imamo takav pristup, sigurna sam da će Kulturni centar u 2010. godini biti vidljiviji na kulturnoj mapi Srbije. Potvrda toga je rad na nekoliko novih projekata - velike izložbe realizovane

u koprodukciji sa državnim Muzejima, formiranje mreže kulturnih centara Banata, rumunskog i srpskog i pokretanje zajedničkog časopisa za kulturu, otvaranje prodajne galerije, projekat „Mapiranje nasleđa“, Dani austrijske, mađarske i rumunske kulture, nacionalne kinematografije, izložbe Kulturnog centra Vršac u gostima; Temišvar, Segedin, Novi Sad, Sarajevo, New York ... Kroz ove programe očekujem da se Kulturni centar veoma brzo pojavi na velikim medijima i na taj način izađe iz lokalnog konteksta. Osim toga, mora se redefinisati odnos prema radu sa KUD-ovima i Festivalom folklor. Jedan od predloga bio bi da se seoske sredine pojave kao direktni organizatori, aktiviraju svoje potencijale, ožive kulturno umetnički život na selu, a ujedno Festival folklor učine još efikasnijim. Ovo su osnovne vizije u planu za 2010. god, godinu koja će biti prelazna za sve, jer mi smo na putu ka Evropskoj uniji, a tamo je kultura druga ekonomska grana koja donosi duhovnu, ali i materijalnu, dobit za svoje građane.

Borba za kulturu, njeno mesto u društvu, za njenog glavnog konzumenta – publiku, se nastavlja.

ZNANJE JE POTREBA/ ZAVISNOST O ZNANJU

VANINSTITUCIONALNO OBRAZOVANJE I ULOGA KULTURNOG CENTRA VRŠAC U NJEMU

Delatnošću redakcije kulturno-obrazovnog programa, na izvestan način, nastavlja se tradicija kulturno-obrazovnih aktivnosti, koje su u prošlosti, u istom ovom prostoru, bile organizovane, pre svega za radnike, u okviru Radničkog doma. Kako su u eri novih informacionih tehnologija, zahtevi kulturno-obrazovnog i obrazovnog procesa bitno promenjeni, neminovno je i naše prilagođavanje njihovim očekivanjima i drugačijim zahtevima. Tako danas, umesto klasičnih „večernih škola“, imamo kreativne radionice, seminare kreativne nastave, video-promocije knjiga, Power-Point prezentacije i predavanja, edukativne performanse, kulturne akcije edukativnog sadržaja... Obrađivanjem oblasti i tema koje nisu obuhvaćene postojećim sistemom obrazovnog procesa, kao i povezivanjem i uključivanjem raznih relevantnih privrednih, kulturnih, obrazovnih institucija i pojedinaca, ova redakcija nastoji da, na specifičan način, popuni prazninu koja je nastala u procesu svekolikih društvenih promena.

Gledajući u daleku, ali i onu nešto bližu, istoriju možemo pronaći niz uzroka koji su uticali na

usvajanje određenih sistema vrednosti pa tako i u oblasti obrazovanja. Izostanak duha renesanse koji nije prošao ovim prostorima i za sobom ostavio seme prizemnog racionalizma, uticao je na stvaranje ogromnih abstraktnih rezervoara iz kojih su snagu crpli svi segmenti društva. To su bili rezervoari utopijskih ideja. Sa jedne strane je sklonost ka utopiji donela veliku duhovnu težinu prostoru Balkana, koja je vidljiva na svakom koraku, ali i nefunkcionalnost sistema. Ovaj fenomen je posebno vidljiv u sistemu obrazovanja.

U kontekstu ovako koncipiranog sistema obrazovanja koji ne odgovara izazovu vremena, čija je stalna odrednica dinamična metamorfoza, Kulturni centar Vršac je pokušao da definiše koje su to potrebe lokalne zajednice u pogledu vaninstitucionalnih oblika obrazovanja. Vaninstitucionalno obrazovanje je savremeni način da se u razumnom vremenu dobije optimalno korisno znanje i da se polaznik osposobi za obavljanje određenog posla u procesu proizvodnje na primer. Ovakvo obrazovanje je u socijalnoj teoriji poznato i kao fahidiotsko obrazovanje, a karakteristično je za zemlje zapada koje na tržištu rada imaju stalne i dinamične promene u potražnji za radnom snagom. Tako je u radnom veku jednog zapadnjaka moguće da on promeni nekoliko profesija koje ne moraju imati nikakvih dodirnih tačaka.

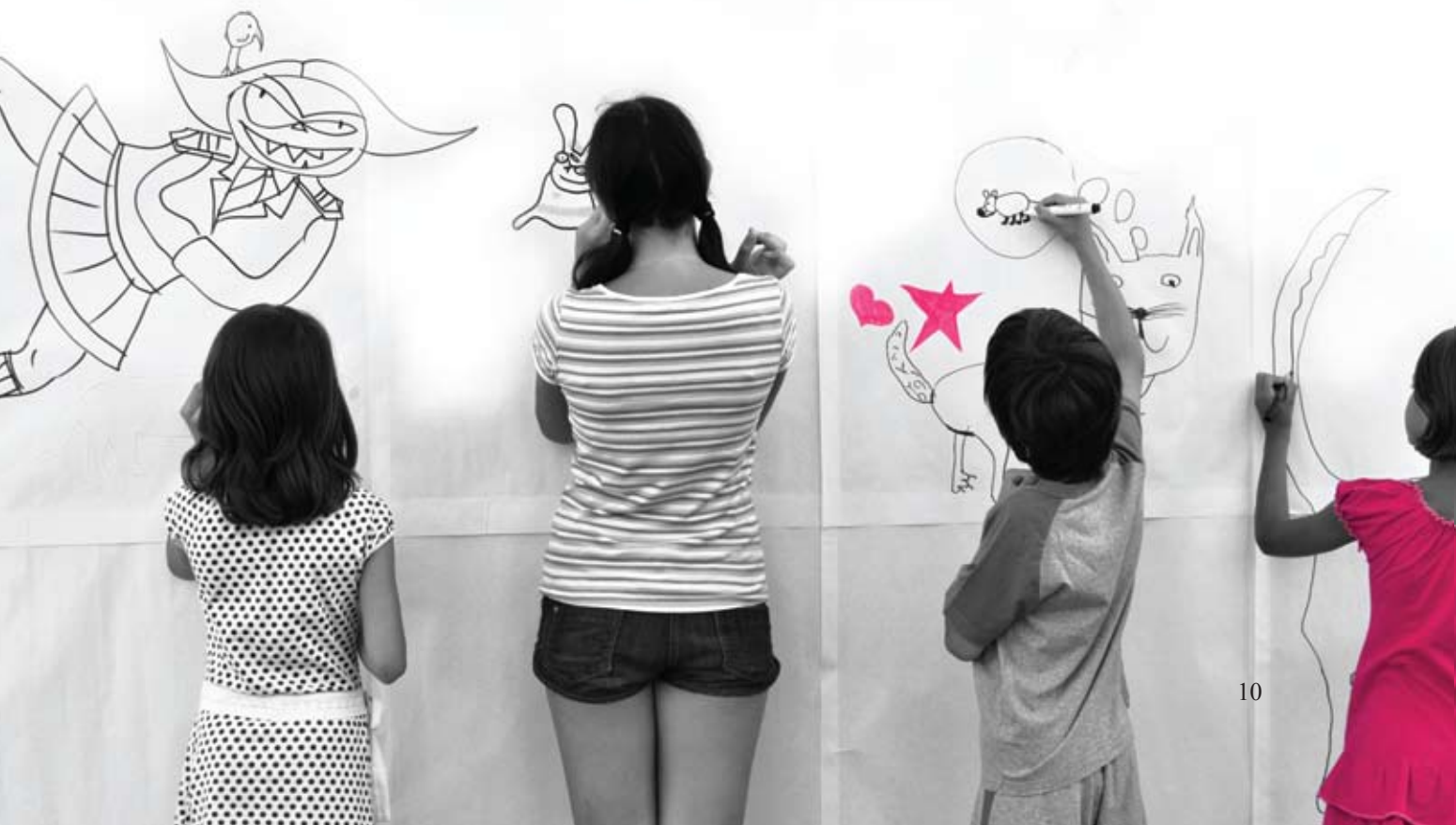
Činjenica je da u našoj zemlji dve decenije vlada loša ekonomsko-materijalna situacija i da se mnogi političko-ekonomski i socijalni problemi odražavaju na sistem vrednosti u kome svest o potrebi za znanjem zauzima veoma nisko mesto. Društvena psihoza vezana za sve što dolazi sa Zapada i strah od NOVOG je, takođe, ogromna prepreka za usvajanje kreativnih modela za rešenje nagomilanih problema u društvu. Sve ovo je u mnogome doprinelo i razvoju i širenju mentaliteta čija je osnovna odrednica ZATVORENOST.

Kultura, kao veoma važan segment društvenog života, naročito u zemljama čiji su ekonomsko-politički sistemi u tranziciji, ima težak i odgovoran zadatak da dobije „bitku“ protiv različitih društvenih TABU-a. Tabui su vezani za sve segmente društva, a gaje ih skoro sve ciljne grupe. Činjenica je da, zbog kašnjenja sa reformom obrazovanja, naše škole nedovoljno koriste savremene metode nastave. Polazeći od prostorno-tehničkih mogućnosti koje Kulturni centar Vršac ima, kao i od njegovog strateškog opredeljenja da bude važan činilac u kulturnoobrazovnom procesu lokalne zajednice, trajna orijentacija Redakcije za kulturno-obrazovni program je EDUKACIJA kroz kreativnu metodologiju. Naravno, idealno vreme

za početak rada je vreme kada su ljudi još uvek deca i kada u njima ne postoji veliki otpor prema novim stvarima.

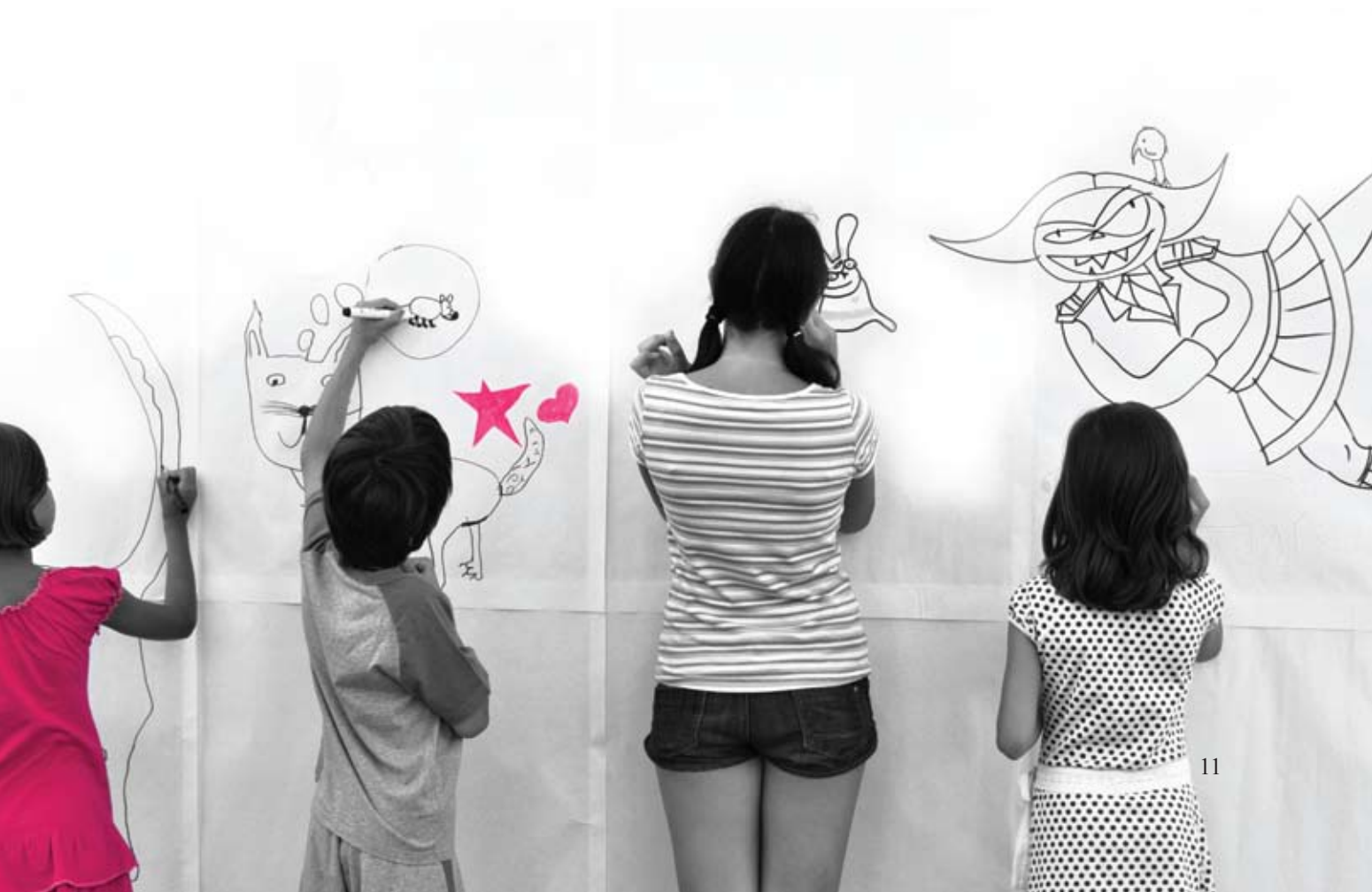
Stoga smo se tokom 2009. godine ponajviše bavili upravo ovom ciljnom grupom. Uočili smo da je njihovo slobodno vreme preokupirano ne-kreativnim novim tehnologijama i pokušali smo da im ukažemo na to da kompjuter može biti istovremeno i veoma kreativna alatka. Kroz nekoliko programa smo ponudili mladim ljudima da učestvuju u važnim projektima kroz koje su mogli da upoznaju svoje okruženje na način koji im u školama nije dostupan. Istraživački pristup, terenski rad, korišćenje kompjutera kao alata za sticanje korisnog znanja, a ne igračke, kreativno izražavanje, itd, su samo neke od metoda koje su sastavni deo kreativne nastave kroz koju se daleko lakše usvaja znanje. Rezultati ovog pristupa su bili zavidni. Tokom ove godine smo radili i na predstavljanju prednosti kreativne nastave predavačima u lokalnoj zajednici što su oni veoma dobro primili. Ovi programi su već prve godine rezultirali time da su mnogi predavači promenili koncept predstavljanja gradiva učenicima.

Drugi važan segment rada redakcije je bio vezan za obeležavanje značajnih svetskih datuma. Rukovođena devizom MISLI GLOBALNO-RADI

LOKALNO, redakcija je, za trajni segment svog Programa, odredila projekat - OBELEŽAVANJE ZNAČAJNIH DATUMA. Reč je, naime, o međunarodnim, evropskim, državnim i datumima koji imaju važnost za lokalnu zajednicu (Vršac). Kroz razne medije (radionice, tribine, promocije, letke, video-promocije, izložbe, revije, Internet, filmove, maske i ostalo...), javnosti se skreće pažnja na globalne, svetske probleme, koji su prisutni i u našoj sredini. Osim toga, javnost se animira i uključuje u aktivnosti obeležavanja ovih datuma, uči, saznaje i usvaja različite informacije koje utiču na društvenu svest o različitim problemima. Tokom ove godine realizovano je nekoliko projekata kojima se afirmiše kreativno stvaralaštvo: seminar kreativne nastave za nastavnike osnovnih škola, promocija knjiga pisca za decu iz Beograda, Jasminke Petrović, prodajna izložba knjiga „Kreativnog centra“ izdavačke kuće iz Beograda, kreativna radionica „Knjiga na dečiji način“ (projekat realizovan u saradnji sa Jasminkom Petrović, dečijim piscem i Igorom Petrovićem, likovnim pedagogom iz Beograda). Projekat je rezultirao knjigom „Ispod brda Vršac mrda“, koja je proizvod ove radionice, a čiji su autori, u potpunosti, osnovci Opštine Vršac. Kulturni centar Vršac se uključio u UNICEF-ov projekat „ŠKOLA PO MERI

DETETA“, tako što je u obrazovni proces povezao više subjekata (škole, samostalne kreativne stvaraoce i privredne subjekte). Na ovaj način je briga o procesu obrazovanja dobila jednu širu dimenziju jer su u projekat involvirani različiti društveni subjekti čija osnovna delatnost nije obrazovanje, a time je obrazovanju dat značaj koji mu pripada. Kulturni centar Vršac i Redakcija kulturno-obrazovnog programa će tokom naredne godine raditi na usavršavanju segmenata koji su postavljene ove godine i ponuditi još kvalitetnih programa koji će biti korisni lokalnoj zajednici.

BIOSKOPI NISU IZGUBILI DUŠU, VEĆ PUBLIKA

BIOSKOP KULTURNOG CENTRA U BORBI PROTIV PIRATERIJE

Prekid rada institucije bioskopa koji je nastao s početka devedestih godina prošlog veka, koštao je vršačku javnost – u širom smislu, kao i samu kulturu! – toliko da je, praktično, čitava jedna generacija u potpunosti bila lišena samog ulaska u nekadašnji hram Celuloidne umetnosti. Štaviše, nisu imali nikakvog pojma o tome šta je, i kakve čari pruža tzv. Veliki ekran. Ti pojmovi su za prethodne generacije imali kulturno značenje – odlazak u bioskop je bio tretiran na nivou doživljaja, pa se govorilo da „Večeras idemo u mozi“.

Drugi primer za status bioskopa kao kulturnog mesta, bio je tip komentara „Šta ćemo za vikend?“, pa „Hoćemo li da ostanemo kod kuće da gledamo na I programu (tu i tu) tv-seriju – gotovo redovno bile su to sapunice tipa „Gradić Pejton“!,- hoćemo li u grad na piće i igranku,

ili ćemo svi u bioskop, daje se film - sledi naziv filma. O samoj atmosferi pre samog ulaska u kino-salu, mogao bi se čitav esej napisati: posteri (vremešnih) filmskih zvezda u holu, stajanje u red za kupovinu karte, istresanje sitniša – pogodite za šta? – naravno, za semenke ili kokice, specifični ručno izrađeni fišek za njih, potom gužva pred vratima, i „večito“ pitanje: Kada će već kraj te prve projekcije...?(Znate za ono: igra od 4, 6 i 8, a tek za specijalnu projekciju od 10 naveče?) Onda, ulazak: guranje pred vratima, cepanje karata, gledanje u red i broj mesta, smeštanje na sedišta, po pravilu drvena, i rasponi komentara: Ma, gde uze ove za prvi red - iskrivićemo vratove!... Tu smo, važno je da smo tu!, Jedva čekam da počne!, Tišina tamo, počinje! Pssst... I... svetla se gase, zatreperi projektor, mlaz svetlosti krene na platno, zapucketa kopija i – filmska čarolija Velikog ekrana počinje... Liči li sve ovo pomalo na nostalgiju? Da.

18 - 22. marta '09

DANI NOVOG HRVATSKOG FILMA

PROGRAM:

- 18. mart, 18.00 - „ARMIN“
- 19. mart, 20.00 - „PUT LUBENICA“
- 20. mart, 20.00 - „PJEVAJTE NEŠTO LJUBAVNO“
- 21. mart, 18.00 - „DUH U MOČVARI“
- 22. mart, 20.00 - „ŠTO JE MUŠKARAC BEZ BRKOVA?“

Bioskop Kulturnog centra Vršac • Sterijina62 • www.kulcentar.com

20 - 24. maja '09

DANI RUSKOG FILMA

PROGRAM:

- SREDA, 20.5. 18.00 SVEČANO OTVARANJE
- SREDA, 20.5. 18.30 DRŽAVNI SAVETNIK, KRIMI/TRILER/AKCIJA
- ČETVRTAK, 21.5. 20.00 ADMIRAL, RATNA DRAMA
- PETAK, 22.5. 20.00 OSTRVO, DRAMA
- SUBOTA, 23.5. 18.00 KNEZ VLADIMIR, ANIMIRANI
- NEDELJA, 24.5. 20.00 RASPAD IMPERIJE, VIZANTUSKA POUKA, IGRANO - DOKUMENTARNI

BIOSKOP KULTURNOG CENTRA VRŠAC, Sterijina62
ULAZ SLOBODAN

17-21. AVGUST 2009

REVIIJA EKSPERIMENTALNOG FILMA

BIOSKOP KC-a

(PROGRAM)

- 17. **ponedeljak** ABILIA, 20.00, otvaranje i projekcija
- 18. **utorak** FAUST, 20.00 h
- 19. **sreda** EL TOPO, 20.00 h
- 20. **četvrtak** BASSIES (CIVEČKE), 20.00 h
- 21. **petak** MIBAH, 20.00 h, zatvaranje

Baš zato u ovom vremenu kada se bioskopi u Srbiji gase pred naletom piraterije i nedostatka profilisane filmske publike, sekcija ljubitelja filma „Ervin Mareš“ koja počela je sa radom 16. februara 2009., u okviru Filmske redakcije Kulturnog centra Vršac, volšebno uspeva da vrati publiku u bioskop! Od simboličnih 7 članova u samom početku, članstvo sekcije, za ovih 10 meseci rada, naraslo je na 70 članova, što delimično, prevazilazi i kapacitet mesta džepnog bioskopa. Ono što je „kumovalo“ sada već standardnoj, zapravo redovnoj poseti od dvadesetoro zaljubljenika u filmsku umetnost u nedeljnom terminu rada sekcije, a to su ponedeljak i petak u 20.00 časova – nije samo adekvatno vreme, već i repertoar filmova koji se kreće od klasike, nove klasike, nagrađivanih filmova, tematskih revija, pa i izvesnih holivudskih tipskih ostvarenja. Iza svega se krije pomenuta neprevaziđena magija pokretnih slika, kao i jedinstveni doživljaj filma na Velikom platnu, ali i tradicionalna zainteresovanost, prvenstveno starije, vršačke publike za kvalitetnu kinematografiju. Posebno zadovoljstvo predstavlja činjenica da među članovima ima i mlađe publike koja po prirodi nije sklona artizmu na filmu.

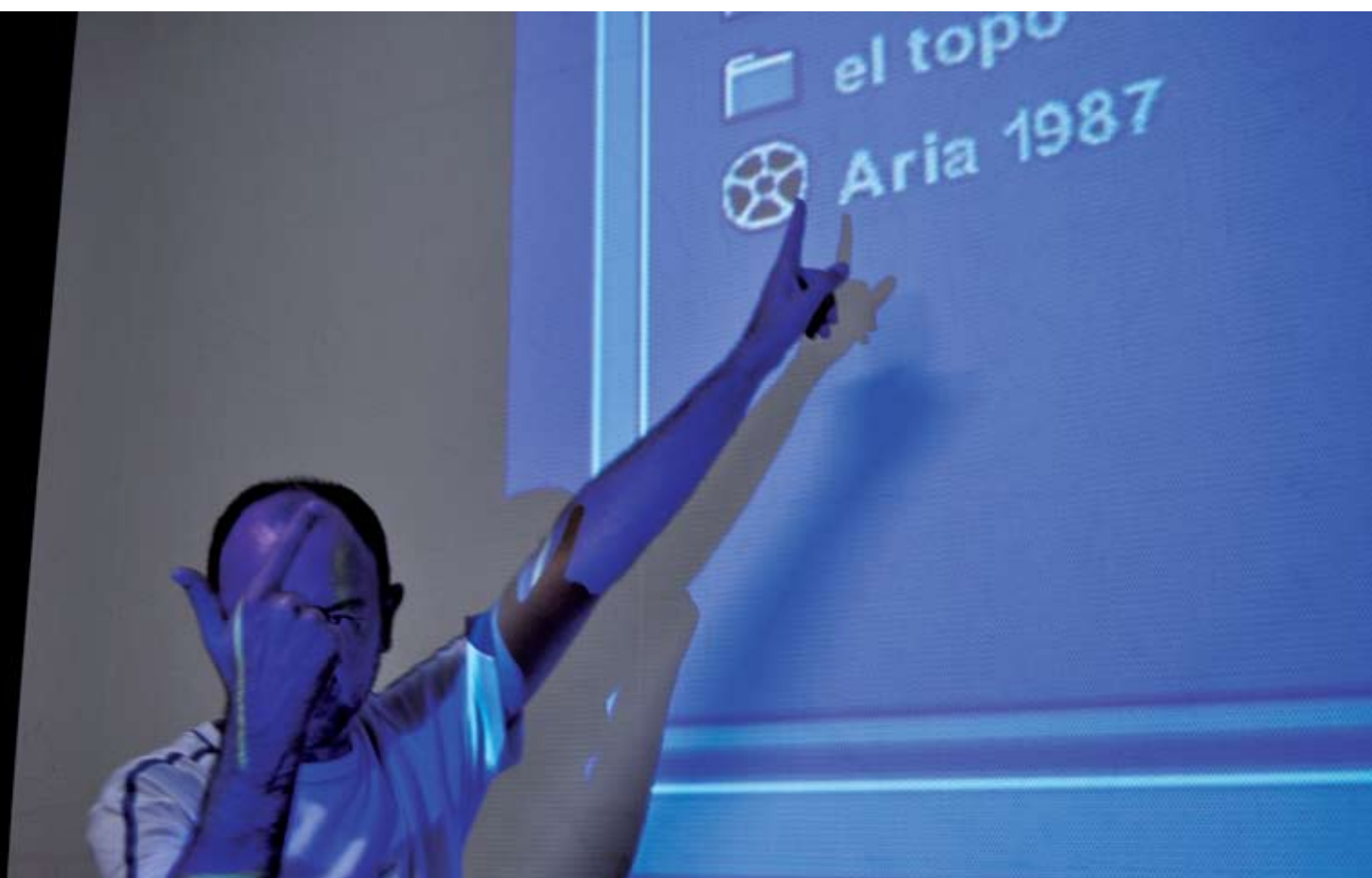
Od početka rada sekcije, tačnije od 16. februara pa do kraja 2009. godine, prikazano je, u redov-

nim terminima, stotinak filmova različitih žanrova i orijentacija. Ova cifra približno uključuje i 15 filmova sa tri održane filmske revije:

- NOVOG HRVATSKOG FILMA, 18. do 22. marta.
- NOVOG RUSKOG FILMA, 19. do 24. maja.
- EKSPERIMENTALNOG FILMA, 17. do 21. avgusta

Na posebnim večerima posvećenim filmu, uz odabranu temu i goste – režisere, dramaturge i entuzijaste-amatere, kompezuje se ponekad pasivan stav publike da se zadrže samo na odgledanom filmu. Takve večeri služe edukaciji članova, kao i proširenju svesti o onome šta, zapravo, jeste i šta sve može biti filmska umetnost.

BIOSKOP PONOVO RADU – što u ovom slučaju nije cinični citat, već možemo slobodno reći, da je bioskopska publika uzvratila udarac piratskoj imperiji!

VILLAGE PLAY CULTURE

FENOMEN RURALNE KULTURE

Na početku priče o onoj delikatnoj i uvek neuhvatljivoj potrebi čoveka da u ophođenju prema svojoj okolini bude odmeren, društveno prihvatljiv, usklađen... možemo tražiti esenciju onoga što i danas određuje fenomen ruralne kulture, a kao njenu suprotnost sve one različite oblike ponašanja društvenih grupa ili pojedinaca koji su u disharmoniji sa sredinom u kojoj egzistiraju.

Neograničeno konzumiranje kulturnih sadržaja je za savremenog čoveka postalo civilizacijsko pravilo, koje više nema prepreka zahvaljujući savremenim vidovima komunikacije, pre svega televiziji kao planetarnom fenomenu. Danas televizor ne poseduje samo onaj ko je odlu-

čio da ga ne želi. Dakle zahvaljujući ovoj činjenici o sveprisutnosti moćnog medija-transmitera beskonačnih sadržaja i antisadržaja o dostupnosti kulture je apsurdno i govoriti.

Gotovo svako selo u zemlji Srbiji ima instituciju, u najvećem broju slučajeva imenovanu kao Dom kulture, i za očekivati je da će taj "kulturni rasadnik" prerasti u rajsku baštu. Utopijska je to slika, tako mila srcu svakog radnika u kulturi, ali ipak samo utopija.

Reklo bi se da su svi uslovi ispunjeni i sve zvezde u skladu, za nastupajuću kulturnu renesansu, jer nam je iz minulih vremena ostala dobra "kulturna infrastruktura". Kao što je nekada duh italijanske renesanse ponikao upravo u seoskom letnjakovcu odakle se bezbrižno gledalo na gradove koje je poharala kuga, tako je sasvim prirodno za očekivati da se opet ovaploti na istom mestu.

Duh ruralne kulture je uvek isti - dovoljno je sa njega tek malo otrati prašinu i on će zasijati starim sjajem. Novina su oni kojima bi on mogao da postane ozbiljan razlog za dolazak u ovu zemlju najčistijih sela, ekološke hrane i tako neevropskog mira.

Kulturni centar Vršac je u 2009. godini započeo nekoliko projekata koji će u budućnosti aktivirati kreativne energije koje još uvek leže netaknute, neiskoršćenje u selima južnog Banata. Prvi projekat pod radnim nazivom - Virutelni vodič kroz živopisna sela južnog Banata predstavlja sveobuhvatnu bazu podataka o kulturnim, ekološkim i turističkim potencijalima sela. Kroz rad na ovom projektu će biti uobličen i postati dostupan bogat materijal o kulturnim resursima sela južnog Banata. Drugi projekat koji je započet u 2009. godini je "Kulturna tačka", a njegov osnovni cilj je ojačavanje seoske kulturne infrastrukture. Tokom rada na terenu utvrdili smo da postoje više nego dobri prostorno-tenički uslovi za funkcionisanje domova kulture, ali da postoje ograničenja kad su u pitanju ljudski resursi. Starosna i obrazovna struktura stanovništva predstavljaju faktore koji onemogućavaju ravnomeran razvoj kulturnog života u gradskim i seoskim sre-

dinama. Kroz pomenuti projekat imamo nameru da u narednom periodu osposobimo tzv ljudski softver koji će biti u mogućnosti da započne aktivnosti koje će u budućnosti rezultirati pravom kulturnom produkcijom.

Kada se govori o ruralnoj ili seoskoj kulturi moramo uvažiti njene postojeće pojavne oblike, a to su najčešće aktivnosti kulturno-umetničkih društava, koja su osnovana u cilju negovanja etno-kulture ili tradicije i kulture entiteta koji žive u selu kao u svom prirodnom okruženju. Južno-banatski region je entitetski bogata sredina i iz toga prirodno proističe bogata aktivnost KUD-ova koji u tim sredinama rade. Stoga Kulturni centar Vršac pažljivo prati rad oko 15 KUD-ova i tokom godine koordinira njihovim radom, selektuje one koji na najbolji način prezentuju etno-kulturu regiona. Tokom 2009. godine je Kulturni centar Vršac sistematski radio sa nekoliko oglednih sela koja su pokazala dobre rezultate te se tako kandidovala za titulu SELA XXI veka.

Selo XXI veka je idealna projekcija koju Kulturni centar vidi kao krajnje ishodište i posledicu svih svojih aktivnosti preduzetih u pravcu unapređenja kulturnog života seoskih sredina. Selo XXI veka je odrednica za životni prostor koji će u kontekstu ponude kulturnih programa moći da donese sveže, inovativne i kvalitetne sadržaje.

VIZUELNA IDENTIFIKACIJA

VIZUELNI IDENTITET KOJI OSTAVLJA UTISAK NA PRVI POGLED

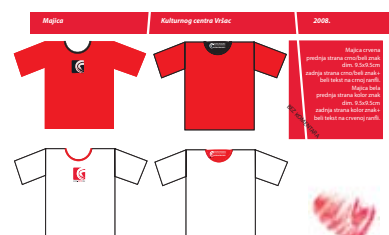
Nemoguće je zamisliti uspešnu firmu ili pojedinca bez identifikacionog znaka koji primenjen u svakoj prilici izaziva nedvosmislenu asocijaciju!

Kulturni centar Vršac je razumeo da način raspoznavanja u moru sličnih konkurentskih kuća igra možda i najznačajniju ulogu u borbi za poziciju na tržištu kulture. Stoga je KNJIGA GRAFIČKIH STANDARDA bila prvi veliki projekat u koji su bili uključeni svi kreativni potencijali KC-a.

Nivo vizuelne identifikacije u najvećoj

meri pripada sferi podsvesnog opažanja, a tek malim delom svesnom. Zbog toga je izuzetno važno da identifikacioni znak, u moru konkurentskih, dopre do nivoa svesnog opažanja. Izbor boje, strukture kao i odnosa unutar samog znaka je nešto što ima duboku utemeljenost u praksi dugog hiljadama godina. Jer znakovno pismo je ono kojim se čovek prvi put poslužio u nameri da opiše svoj složeni svet. Tako i rad na znaku koji će postati sastavni deo naše identifikacione karte, zahtevao analizu subjekta koji treba da predstavi u najboljem mogućem svetlu.

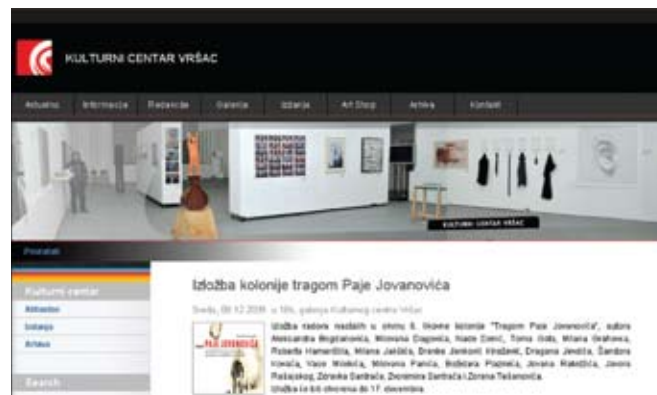
Upravo vođeni saznanjem da je forma ta koja odnosi pobedu nad sadržajem, potrudili smo se

Kulturni centar Vršac • Sterijina 62 • kulcentar@hotmail.com
tel.: 013 834 630 • fax: 013 839 190 • www.kulcentar.com

da svaki pojedinačni program pažljivo identifikujemo/označimo te je tokom 2009. godine iz KC-ove redakcije za dizajn izašlo na desetine vizuelnih rešenja putem kojih je promovisan program i to u formi: plakata, flajera, pozivnica, kataloga...

Tokom 2009. godine je zaživeo i sajt Kulturnog centra Vršac, na virtuelnoj adresi www.kulcentar.com, a koji je postao još jedna važna tačka identifikacije KC-a sa tendencijom širenja i daljeg usavršavanja.

www.kulcentar.com

SAVREMENA, SVEVREMENA GALERIJA

PALANAČKI ŽIVOT LIKOVNE METROPOLE

Vršac je nekoliko puta u svojoj burnoj kulturnoj istoriji bio centar iz koga su otpočeli važni istorijski procesi koji su kasnije obeležili kulturnu scenu čitavog balkanskog prostora. Zato se Kulturni centar Vršac, u svom nastojanju da poveže najznačajnije faze kulturne istorije grada, prethodno bavio analizom konteksta istorijskih okolnosti iz kojih su proizašli različiti kulturni fenomeni uočeni i od strane kritike, ali i istorije.

Tako se u 2009. godini grad Vršac pominje u kapitalnim delima MSUV "Evropski konteksti umetnosti XX veka u Vojvodini" i monografiji posvećenoj umetniku Pavlu Jovanoviću.

Pomenuti projekti su interesantni i zbog toga što su u njima predstavljene dve dijametralne prirode kroz koje je duh umetnosti u ovom gradu oduvek koegzistirao. Jedna je bila popularna - opšte prihvaćena ili, u savremenom slengu rečeno, deo main stream-a, dok je druga priroda bila dekadentna, kreativna i inovativna. Glavna odrednica jedne prirode je bila konzervativno, a druge, moderno.

Galerija Kulturnog centra je tokom 2009. godine kroz izbor umetnika i postavki dosledno insistirala da se ove dve jasno uočljive linije u lokalnoj umetničkoj sceni razgraniče. S jedne strane je publici prikazano ono što je sada već deo istorije umetnosti, i te su izložbe pažljivo odabrane kako bi publiku nenametljivo sprovele od kla-

sične umetnosti do onih pravaca koje je teže razumeti (abstrakcija, geometrija, konceptuala...).

Budući da je savremena umetnost opterećena teorijskim diskursom i da se ona publici obraća jezikom koji je prethodno potrebno savladati, prilikom takvih-zahtevnih postavki ponuđeno je i teorijsko obrazloženje. Možemo reći da je na ovaj način ispunjena još jedna značajna funkcija u radu galerije - edukacija publike. Ono što se pokazalo kao efikasno sredstvo pomoću kojeg je publika "uvučena" u tu zastrašujuću sferu SAVREMENE, jesu preformansi, hepeninzi koji predstavljaju rasterećenije oblike SAVREMENE, te su posetioci bukvalno INVOLVIRANI u priču o modernoj umetnosti.

Na ovaj način je publika uspešno savladala prvo pravilo - SAVREMENA se ne razmatra, u SAVREMENOJ se aktivno učestvuje/ tj.- SVI SMO MI DEO SAVREMENE.

Ovim je galerija postigla i svoj prvi cilj-da poveže onaj period aktivnog angažmana nekolicine lokalnih umetnika koji su tokom 90' godina XX veka uspostavili fenomen "vršačkog kulturnog eksperimenta", a njihovo delovanje su u to vreme bolje razumevale beogradska i novosadska publika, i današnjih generacija koje su deo lokalnog kulturnog prostora.

Drugi segment rada galerije se bazirao na "razbijanju" iluzije o postojanju samo jedne "prave umetnosti" koja svoje korene pruža do IX veka i pojave značajne figure Pavla Jovanovića.

Baš u toj tački vremena, kada živi i stvara Pavle Jovanović - predvodnik tvrdog akademizma, u umetnosti Evrope se dešavaju "tektonske promene". Balkan po pravilu značajno kaska za ovim tokovima, a Vršac, upravo u tom trenutku, ostaje podeljen, rastrojen između ovih tendencija i to stanje traje do današnjeg vremena. Ono što je kroz dve retrospektive savremene umetnosti u Vojvodini (iz dva perioda) uspešno prikazano, jesu upravo refleksije tih značajnih promena posebno u polju slikarstva, a za koje je Vršac ostao donekle uskraćen jer je bio pod uticajem Jovanovićeve zaostavštine. Tako je kroz ovaj svojevrsni "vremeplov" vršačka publika otkrila Jovanovićeve savremenike koji su takođe dali značajan doprinos onoj drugoj prirodi umetnosti, koja je bila nosilac istraživačkog duha vremena.

Pošto su uspešno pomirene ove dve tendencije u umetnosti kojima se više nema potrebe "priklanjati", galerija se u svom radu usredsredila na lokalnu produkciju i markiranje novih kreativnih potencijala koji će postati dobar "izvozni brend" u budućnosti.

Izložba Anice Radošević
30.04.2009.

Izložba Gorana Despotovskog
25.02.2009.

Izložba Milana Blanuše
17.03.2009.

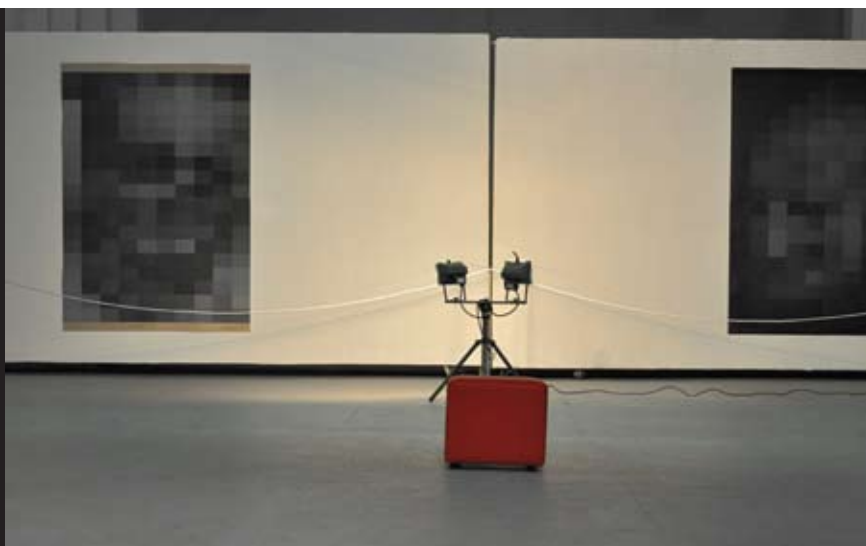

Izložba Telenorove kolekcije
savremene srpske umetnosti.
02.02.2009.

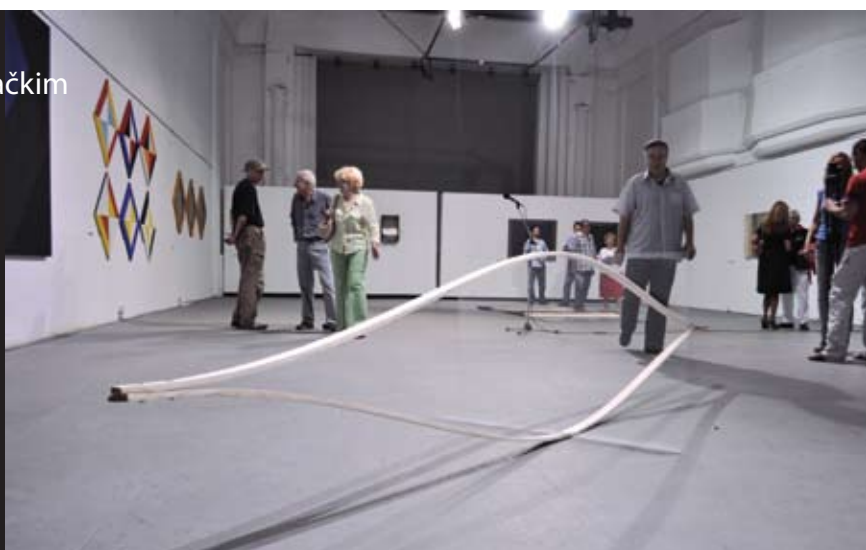
Izložba Jovana Kokotovića
05.09.2009.

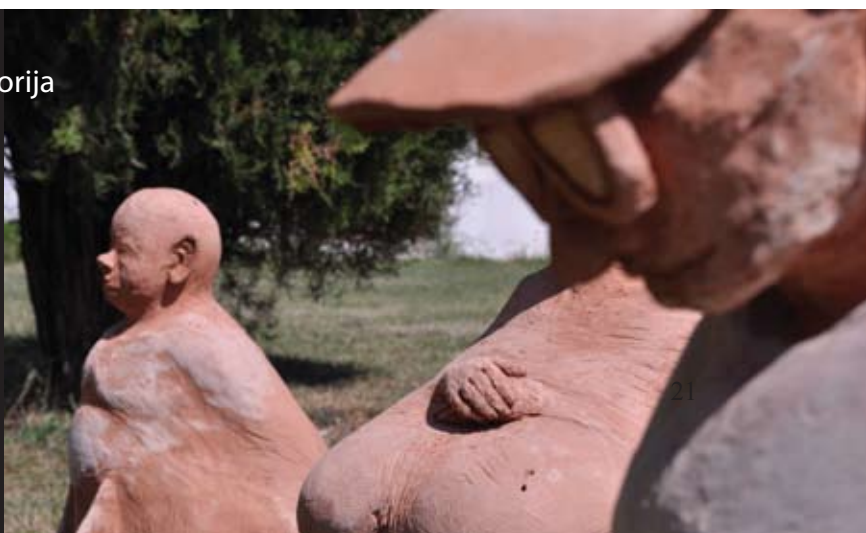
Izložba Lab-art, Jasne Gulan
05.10.2009.

Izložba Fenomen geometrije u vršačkim
umetničkim zbivanjima, 01.09.2009.

Izložba skulptura od terakote Teratorija
11.08.2009.

TRŽIŠTA KULTURE U POVOJU

PROGRAMSKE SARADNJE I SOPSTVENA PRODUKCIJA

Jedan od osnovnih problema sa kojim se danas susreću institucije kulture lokalnog karaktera, ali i one od državnog značaja, jeste ne postojanje tržišta kulture. Tržište pretpostavlja postojanje bazične ponude i tražnje, u ovom slučaju, za kulturnim sadržajima. Analizom ovog problema uočavamo nekoliko uzroka odnosno prepreka da takvo tržište zaživi u lokalnoj zajednici.

Prvi uzrok je nemogućnost da se determiniše vrednost onoga što je u ponudi. Osnovno pitanje koje u ovom slučaju postavljamo je: da li naš „proizvod“ neko traži?, i da li je spreman da za njega plati odgovarajuću cenu? Odgovor na oba pitanja je u najvećem broju slučajeva NE.

Drugi problem predstavlja dvojaka uloga samih institucija kulture, koje istovremeno postavljaju kriterijume kvaliteta, ali u datim okolnostima podilaze kriterijumima tražnje što je u prirodi klasičnog tržišnog ponašanja. Dakle kada govorimo o tržištima kulture mislimo na sasvim netipična tržišta.

Institucije kulture oblikuju društvenu potrebu za kulturnim proizvodom, ali se istovremeno suočavaju sa problemom ograničenog dometa, jer se kultura u ekonomski nerazvijenim društvima tretira kao luksuz, odnosno, na listi prioriteta pojedinca ona je na poslednjem mestu. U takvim društvima je prirodno tražiti modele koji će pomoći da nivo aktivnosti na polju kulture ne opada dok se ne stvore društvene okolnosti koje će omogućiti ekspanziju kulture i njenu održivost u tržišnom smislu. Postoje oprobani modeli „preživljavanja kulture“ u datim okolnostima i oni donose razne partnerske himere privrednih i kulturnih subjekata. Ono što je poražavajuće je to da u ovoj državi još uvek ne postoje zakonska rešenja koja motivišu ovakve modele saradnje i podsticanje privrede na društvenu odgovornost.

I pored toga Kulturni centar je tokom 2009. godine ostvario nekoliko uspešnih par-

tnerstava u realizaciji svojih programa, kao što je, na primer, Telenorova izložba savremene srpske umetnosti ili podrška privrednih subjekata lokalne zajednice Međunarodnom Festivalu Folkloru „Vršачki Venac“.

Uspešan model za prevazilaženje pomenutih problema jesu programi saradnje odnosno programske razmene. Programi saradnje podrazumevaju plasman programa u druge lokalne zajednice, na taj način se uspostavlja interna razmena na planu iskustava u kulturnoj produkciji - ovo je metoda oživljavanja sistema iznutra. Drugi model je pokušaj da se podstakne lokalna produkcija i da se profiliše kroz jedan sveobuhvatan koncept i zatim plasira kroz programske saradnje.

Tokom 2009. godine Kulturni centar je realizovao nekoliko uspešnih programa kroz koje su drugim sredinama predstavljeni autori iz oblasti vizuelnih umetnosti, a koji žive i rade u Vršcu, sa tendencijom da oforme ozbiljnu lokalnu scenu koja će pak imati veliku težinu na državnoj sceni. Takođe su ovi autori predstavljeni i van granice. Naime zbog blizine Temišvara koji ima ozbiljne institucije kulture (centre, galerije, pozorišta...), smatrali smo da naš kulturni brend treba plasirati i u susednoj Rumuniji. Misija Kulturnog centra je uspešno realizovana i u kvalitativnom smislu jer su se u promociju naših lokalnih kreativnih potencijala uključili i ljudi iz struke čija stručna reputacija predstavlja autoritet i van granica naše zemlje. Tako su u ovom poduhvatu aktivno učestvovali istoričar umetnosti Irina Subotić, likovni kritičar Sava Stepanov, likovni kritičar Slavko Timotijević, direktor MSUV Živko Grozdanić.

Dakle, Kulturni centar je već ozbiljno zakoračio u avanturu zvanu „osvajanje kulturnih tržišta“ i na tome će raditi još delikatnije i ozbiljnije u 2010. godini.

projektovanje budućnosti

PROJEKTOVANJE BUDUĆNOSTI JE SIGURAN PUT KA USPEHU

Detaljno planiranje, čak i u svakodnevnom životu, može pomoći da se brže i uspešnije dođe do cilja, dok je u složenijim sistemima neophodno. Planiranje i evaluiranje su naravno elementi velikih upravnih sistema, ali svoju korisnu primenu nalaze i u polju kulture. Jedan od osnovnih zadataka Kulturnog centra Vršac je upravo da analizira i prikuplja podatke o različitim kategorijama konzumenata kulturnih sadržaja i na osnovu njih planira kulturnu politiku. Ova istraživanja su sada složenija, a od 2009. godine se njima bavi služba za PR & marketing koja tokom cele godine „hvata feed back“ o aktivnostima KC-a kroz različite parametre:

- posećenost programa,
- uticaj promo materijala na posećenost,
- uticaj različitih oblika oglašavanja na posećenost,
- uticaj medijskih aktivnosti KC-a na posećenost

Da bi ovakva istraživanja bila što preciznija, te da bi se odredili faktori koji utiču na promene/oscilacije posećenosti programima, redakcije popunjavaju tabele koje sadrže određene merljive kategorije. Ovo je praksa prilikom realizacije svakog programa, neka vrsta mini evaluacija, na osnovu kojih se na kraju godine može izvesti detaljna evaluacija. Sa jedne strane se nalaze projektovane aktivnosti i procene njihovog uticaja na željene rezultate, a na drugoj

ostvareni rezultati. Između se nalaze faktori koji su doveli do odstupanja u projekciji i na osnovu njih se tačno može utvrditi razlog odstupanja od zacrtanog cilja. Ako su analize dobre, prilikom grafičkog prikaza aktivnosti tokom godine, mora se pokazati uzlazna linija na grafikonu.

Tako smo tokom ovih analiza utvrdili nekoliko bitnih činjenica:

- pored malobrojne publike ispostavilo se poklapanje ciljnih grupa koje pokrivaju gotovo sve institucije kulture u gradu (ima ih pet)
- praksa je da se programi institucija kulture u gradu poklapaju što dodatno utiče na malu posećenost svim programima
- ne postoji metodičan rad na profilisanju ciljnih grupa (neki programi jednostavno nemaju svoju ciljnu grupu u Vršcu)
- medijska pokrivenost programa varira

Nakon uočenih nedostataka Kulturni centar Vršac je pokrenuo ideju o uspostavljanju PORTALA ZA KULTURU GRADA. Portal je projekat koji je animirao sve institucije kulture u gradu, ali i rešio neke od gore navedenih problema nastalih usled dissinhronizacije u planiranju programa. Nakon što je Portal za kulturu zaživeo, postupak planiranja datuma i termina programa je postao transparentan i dostupan svima, tako da se institucije mogu na jednostavan način informisati o međusobnim aktivnostima, ali da informacije o tim aktivnostima budu dostupne i konzumentima programa na jednom mestu kao i sve potrebne informacije neophodne medijima. Ovo je samo primarni efekat Portala, dok je sekundarnih

efekata daleko više. Primera radi, sada je moguće dobiti detaljnu analizu posećenosti određenim programima, informacije o obimu rada institucija kulture u gradu, programskim oblastima koje pobuđuju zainteresovanost

kod publike ili onima na kojima treba jos raditi...

PROGRAMI U ORGANIZACIJI KULTURNOG CENTRA

04.02.2009. Radionica za decu Kreativnog centra
02.02.2009. Telenorova izložba savremene srpske umetnosti
Projekcije filmova svakog ponedeljka i petka-sekcija "Ervin Mareš"
19.02.2009. Seminar za nastavnike Metodika kreativne nastave
25.02.2009. Izložba Gorana Despotovskog u Temišvaru
06.03.2009. Koncert - Veče Parnog Valjka
07.03.2009. Izložba "Kape" - Vesna Stojanović
10.03.2009. Predavanje "Pokladne maske"
17.03.2009. Izložba Milana Blanuše
18.03.2009. Dani savremenog hrvatskog filma
20.03.2009. Predavanje "Klima"
28.03.2009. Opštinska smotra recitatora
30.03.2009. Promocija monografije Milana Blanuše
03.04.2009. Izložba "Skeleti uživo"
03.04.2009. Prodajna izložba knjiga "Evro Giunti"
10.04.2009. Poseta slepih i slabovidih izložbi "Skeleti uživo"
11.04.2009. Kreativne radionice "Moj grad"
11.04.2009. Opštinska smotra dečijeg stvaralaštva
30.04.2009. Izložba Anice Radošević
08.05.2009. Izložba "Invalidi stvaraoći"
16.05.2009. Noć muzeja Vršac – Izložba "Pariska vertikala"
Vladimir Veličković
16.05.2009. Noć muzeja Novi Sad – Izložba "Fenomen geometrije"
20.05.2009. Dani savremenog ruskog filma
27.05.2009. Promocija enciklopedije "Leksikon Opera"
13.06.2009. Promocija monografije Vladimira Veličkovića
31.07.2009. Izložba Dragana Jevđića
11.08.2009. Otvaranje parka skulptura "TERRatorija"
12.08.2009. Predstava "Zaljubljeni cvet"
13.08.2009. Koncert benda "Ozon"
17.08.2009. Dani eksperimentalnog filma
19.08.2009. Crtački performans "Zle devojčice i zečevi bez mozga"
20.08.2009. Koncert Ivica Kostić & Pera Lapadat
01.09.2009. Izložba "Fenomen geometrije u vršačkim umetničkim zbivanjima"
02.09.2009. Predstava "Ljubav gospodina Perlinplina"
03.09.2009. Koncert Mile Vuletić
08-20.09.2009. Grožđebal
05.10.2009. Izložba „Geometrija s dušom“
05-09.10.2009. Dečija nedelja
10.10.2009. Regionalna smotra slikara amatera Južnog Banata
23.10.2009. Promocija i izložba "Vojska od terakote"
07.11.2009. Hobi art – Radionica za izradu sapuna
12.11.2009. Promocija Portala kulture
01.12.2009. Promocija: LICEJ - književno-istorijska mapa
03.12.2009. Projekcija filma - Čekaj me, ja sigurno neću doći
09.12.2009. Izložba kolonije "Tragom Paje Jovanovića"
22.12.2009. Promocija monografije Milana Blanuše u galeriji

ULUS u Beogradu

26.12.2009. Novogodišnji koktel i koncert Jovan Maljoković
Balkan salsa bend

PROGRAMI SARADNJE

13.02.2009. Svetski dan uštede energije (u saradnji sa UG "CEFIX", Radio 202 i Agencijom za En. Ef.)
14.03.2009. Izložba "Đinđić i Vršćani"
14.03.2009. Koncert Wressnig Crivellaro trio (u saradnji sa udruženjem "Jazztronic")
26.03.2009. Izložba "Kape" - Vesna Stojanović u Beloj Crkvi (u saradnji sa Centrom za kulturu Bela Crkva)
28.03.2009. Akcija "Sat za našu planetu" (u saradnji sa UG "CEFIX")
24.04.2009. Koncert Blue Family (u saradnji sa udruženjem "Jazztronic")
29.05.2009. Jazz festival "Jazztronic" (u saradnji sa udruženjem "Jazztronic")
16.06.2009. Izložba "Nagrada Paje Jovanovića" (u saradnji sa Gradskim muzejom Vršac)
22.08.2009. Promocija Kluba ljubitelja BMW motocikala (u saradnji sa KNM BMW)
19.09.2009. DJ Tarkan (u saradnji sa UG PLANETA)
02.12.2009. Izložba - Umetnošću protiv zabluda
04.12.2009. Promocija filma PD GEA - "Zaštitimo sove"

IMPRESUM

Izdavač
KULTURNI CENTAR VRŠAC
Sterijina 62, 26300 Vršac
kulcentar@hotmail.com
www.kulcentar.com

Odgovorni urednik
Nada Grozdanić

Tekstovi redakcije KC-a
Daniela Stojanov
Milica Laketić Vilić
Jelena Gorički
Živojin Petrović
Štetić Ilija

Fotografija
Jelena Gorički
Arhiva KC-a

Tehnički urednik
Jelena Gorički

Štampa
TULI, Vršac

Tiraž
300

ostavi utisak